

A
B
C
D
E

Renhållningsförvaltningen
M I L J Ö & U T V E C K L I N G

Handläggare: Henrik Lilliehöök
Tfn: 08-50846557

Renhållningsnämnden

Rapport om matavfallsinsamling

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns.

Johan Castwall
Direktör

Anita Tärnström
Avdelningschef

ABCDE

SID 2 (6)

Dnr 39-0366/05

Bakgrund

Renhållningsnämnden antog den 3 december 2003 en strategi för insamling och behandling av organiskt avfall där målet är att samla in och återvinna genom biologisk behandling minst 35% av den organiska delen i hushållsavfallet från hushåll och verksamheter.

För att uppfylla målen i Stockholm stads miljöprogram samt delmålen från regeringens kretsloppsproposition behövs en strategi för insamling och behandling av organiskt avfall utarbetas.

Mål

Förvaltningens mål sätts utifrån de förutsättningar som ges i Stockholms stads miljöprogram samt i kretsloppspropositionen, om dessa förutsättningar ändras måste även förvaltningen ta ställning till eventuella förändringar.

Effektmål

- Att till 2010 skall minst 35 % av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och livsmedelsbutiker i Stockholm stad återvinnas genom biologisk behandling.

Avfallsmängder

Idag insamlas och behandlas utsorterat matavfall på flera olika sätt inom Stockholm stad. I Hammarby Sjöstad samlas matavfall in via mobil sopsug från ca 3000 hushåll vilket behandlas med kompostering hos SRV Återvinning. Från ca 300 villor inleds insamling av matavfall under juni. Hemkompostering av matavfall sker i ca 3200 villor.

Matavfall samlas även in från restauranger. Idag sorterar ca 70 restauranger ut sitt matavfall och lämnar det till biologisk behandling. Avfallet körs till SRV där det rötas på Ecoferms anläggning och blir till biogas och biogödsel. Då matavfallsinsamlingen befinner sig i ett expansivt skede kommer det under sommaren skickas erbjudande till ca 600 restauranger med erbjudande om att gå med i insamlingen.

Det pågår även ett projekt med målet att visa möjligheten att samla in förbehandlat matavfall från restauranger där ca 20 livsmedelslokaler förväntas delta.

Inom Stockholm hämtas utsorterat matavfall även från ca 65 livsmedelsbutiker där avfallet behandlas på SRV:s komposteringsanläggning i Sofielund.

För att nå målet i kretsloppspropositionen med att 35 % av matavfallet behandlas biologiskt, krävs att det samlas in ca 32'000 ton utsorterat matavfall.

Det är enklast att få god kvalitet på matavfallet som sorteras ut från restauranger. Därför bör tyngdpunkten av insamlandet ligga på denna insamling. Man kan troligtvis maximalt samla in ca 50 % av allt matavfall från restauranger vilket skulle innebära ca 15 000 ton.

Från livsmedelsbutiker beräknas ca 4 000 ton matavfall av relativt god kvalitet kunna samlas in.

ABCDE

SID 4 (6)

Dnr 39-0366/05

Avfallslämnare	Idag		Mål
	Total mängd (ton matavfall)	Biologisk behandling 2005 (ton), progn.	Biologisk behandling 2010 (ton)
Hushållen	60 000	1 200	14 000
Restauranger	30 000	1 500	15 000
Livsmedelsbutiker	6 000	1 000	4 000
Totalt	96 000	3 700	33 000

Det behövs även insamling av matavfall för biologisk behandling från hushållen. För att få en tillräckligt god kvalitet på materialet bör insamlingen inledningsvis vara frivillig. Dock kan man styra intresset genom olika taxaförändringar så att utsortering blir fördelaktigt.

I ett första steg behövs det sorteras ut ca 10 000 ton matavfall från flerfamiljshus. Detta skulle innebära insamling från ca 100 000 hushåll i flerfamiljshus.

Det behövs också behandlas ca 4 000 ton matavfall från villor varav ca 1 500 ton skulle kunna ske genom hemkompostering. För att uppnå detta behöver ca 15 000 hushåll vara med i insamlingssystemet och ca 6 000 hushåll som hemkomposterar.

Med dessa insamlingar skulle Stockholm kunna uppnå kretsloppspropositionens mål.

Strategi

Insamling

Idag finns ett insamlingssystem för matavfall från restauranger som sedan år 1995 fungerat utmärkt. De senaste åren har antalet deltagande restauranger fördubblats. Förvaltningen räknar med att kunna fortsätta utöka insamlingen för att vid år 2010 kunna samla in ca 15 000 ton. För att lyckas med detta behövs kraftfulla satsningar på att sälja in systemet till nya restauranger och utökningshastigheten behöver snabbas på. Detta avfall ska ha så god kvalitet att slutprodukterna biogödsel och biogas kan utnyttjas till ekologisk odling och fordonsbränsle.

Förvaltningen kommer även att titta på insamling från restauranger av matavfall med lite sämre kvalitet där kraven på slutprodukten är lägre. Detta avfall skulle kunna hämtas tillsammans med matavfallet från livsmedelsbutiker och gå till en gemensam behandlingsanläggning.

För att samla in matavfall från flerfamiljshushållen finns ett stort antal insamlingsmetoder. Förutsättningarna är väldigt olika för varje hushåll att

sortera ut matavfall. Detta kan medföra att Stockholm kommer att behöva olika insamlingssystem för olika områden eller fastighetstyper.

Under 2005 kommer förvaltningen att undersöka vilka insamlingssystem som kan lämpa sig för insamling av matavfall från flerfamiljshushållen. Försök kommer inledas under året.

Insamlingen av matavfall från villor startar i juni som ett försök i ett område med ca 300 deltagare. Denna insamling kommer att utvärderas under hösten. För att uppnå målen för insamlingen från hushållen bör man göra det möjligt för samtliga villor i Stockholm att sortera ut matavfallet.

Förvaltningen bör vid val av insamlingsmetod hitta det systemet som är enklast och billigast för kunden samt fördelaktigast för miljön vad avser transporter, utsorteringskvalitet och behandlingsmetod.

Behandling

Förvaltningen anser att man vid behandlingen av matavfall bör sträva efter att så stor del av näringsämnen och energiinnehållet tas tillvara på ett så effektivt sätt som möjligt.

Eftersom matavfallet uppvisar stora skillnader i kvalitet beroende på avfallslämnare och hämtsystem bör även behandlingen diversifieras.

Det bör finnas ett behandlingsalternativ där slutprodukterna biogödsel och biogas håller högsta kvalitet och kan utnyttjas till ekologisk odling samt fordonsbränsle.

Det kan även tänkas finnas ytterliggare behandlingsalternativ för matavfall som håller sämre kvalitet där kraven på slutprodukterna är lägre, tex rötning, där biogasen fortfarande används men biogödslet går till tex jordförbättring.

Vid behandlingsalternativen bör samarbete med samtliga aktörer i hanteringskedjan finnas. Förvaltningen ska arbeta aktivt så att respektive aktörs krav uppfylls. Under hösten föreläggs nämnden ett förslag till långsiktig behandlingsstrategi för matavfallet.

Då det är stor brist på biologisk behandlingskapacitet i stockholmsregionen bör förvaltningen medverka till att intressanta behandlingsmetoder utvecklas. Förvaltningen bör undersöka hur behandlingsanläggningarna bäst kan styras med hänsyn till de mål vi har för respektive material. Diskussioner kommer även föras med befintliga aktörer på marknaden som t.ex. Stockholm Vatten om hur stadens behandlingsbehov skulle kunna uppfyllas. Mottagarna för slutprodukterna, t.ex. bönderna måste vara med under utvecklingen av behandlingsalternativen.

Under 2005 kommer en upphandling av differentierade behandlingsmetoder för matavfall att göras.

ABCDE

SID 6 (6)

Dnr 39-0366/05

Hemkompostering är en behandlingsmetod som idag finns inom staden. Vid valet av insamling av matavfall från hushållen bör hemkompostering räknas som ett komplement till ett gemensamt insamlings- och behandlingssystem. Förvaltningen kommer att utvärdera lämpliga styrmedel för att få en fungerande och hygienisk hemkompostering, samt öka informationsinsatserna mot villor angående kompostering.

För att uppnå målet med 35 % insamling av matavfallet måste det ske en kontinuerlig bearbetning av samtliga kunder (restauranger, livsmedelsbutiker, flerfamiljshus och villor). Det krävs ett aktivt arbete för att uppnå varje års mål för insamling av matavfall för att uppfylla till det övergripande målet 2010.